

CONFERENTIE INNOVATIEKRACHT ONDERWIJS

Ontvangst met verse koffie en een muffin, klein maar fijn
Een locatie met allure, inspirerend hier te zijn
Cruiseschepen van overzee, die lagen aangemeerd
Maar wij werden in dit donkere zaaltje geparkeerd.

Een filmpje met een harde beat, dat ontging de halve zaal
Wouke beklom het podium en zij startte haar verhaal
Een zaal vol durf en visie! Dat wáren en dat hadden wij
En toen een oefenvraag, pak de gsm's er even bij!

Of innovatie in het onderwijs echt zo belangrijk was
Het systeem dat werkte, tot genoegen van de klas
“Ga kijken bij de cruiseschepen, dat moet u beslist eens doen
Dan weet u wat u te wachten staat voor straks, na uw pensioen.”

Alexander Rinnooy Kan snakte naar een Wagner ouverture
De intocht van de gladiatoren! En dat mocht wel uren duren!
Wagner zijn muziek was lang zo beroerd niet als ie klonk
Rinnooy Kan zijn speech ook niet! En zijn gloeilampje dat blonk.

Vernieuwing dat was bèst, als het maar geen verandering was
“En het kan altijd beter!” Vertelde Rinnooy Kan de klas
Toen ging het over geld, de professie moest gerevitaliseerd
En er was nog steeds een groot docententekort en dat was zeer verkeerd.

Als je in het onderwijs spreekt over “arbeidsproductiviteit”
Leidt dat volgens Rinnooy Kan vaak tot nervositeit.
Vanmiddag kwam de minister, met een cheque van 20 miljoen
Nou, daar kon je best een leuke wereldcruise van doen!

Onderwijs had “louter vrienden”, het was essentieel
“De dag wordt vast een groot succes!” besloot toen Rinnooy Kan ‘t geheel.
Innovatie moest gebaseerd zijn op een reeds beproefd succes
En een voorzitterloze bijeenkomst? Dat was best een verfrissend proces!

Vond u ook niet dat 't primair onderwijs zo slecht vertegenwoordigd was?
Schoorvoetend schoven toen de netwerkliden voor de klas
Het Skozokfilmpje stokte, maar het kwam toen toch op gang
Weer een Wagneriaanse metafoor: een partituur op het behang.

Rinnooy Kan was het eens met Henk: het draaide allemaal om tijd
En er moest ook sprake zijn van grote betrokkenheid.
Verticale verantwoording vervangen door horizontale
Vanaf je tweede naar school, mèt warme maaltijd! Daar wilden we best voor betalen!

Een vraag voor Henk: die desgevraagd ten antwoord wilde verklaren
Dat ouders niet op vóórhand bij de school betrokken waren.
Onderwijs was helaas tot het spelen van bladmuziek verworden
Daniël speelt alles uit zijn hoofd, en hij houdt uitstekend orde!

Een geleerde SMS, nou, die was ongetwijfeld van Jos
Een hartenkreet van Henk tot slot: de peuter was de klos!
We moesten durven polderen! En toen: Heleen Terwijn
De IMC weekendschool, leek een soort school van Prem te zijn.

Frank mocht reageren, vertellen hoe fantastisch hij het vond
Trok de microfoon uit de houder, hield hem stevig bij zijn mond.
Was de weekendschool een aanvulling, of een aanklacht? Vroeg hij zich af
De voedselbank onder de scholen? Of zag ik dat wat al te straf?

Oud leerlingen van de weekendschool hebben meer zelfvertrouwen
De wereld intimideert ze niet, ze hebben geleerd ervan te houwen.
De weekendschool als aanvulling, en niet als concurrent
Er wordt op achterstand en motivatie geselecteerd, niet zozeer op talent.

Vakinstelling Sint Lucas: daar bleek heel veel ruimte te zijn
Kees Tettero reageerde per filmpje, want kon hier vandaag niet zijn.
Hij wou meer vertrouwen, meer ontwikkelingsruimte, meer geld
Dan kwam het goed met het onderwijs! Zo werd door hem verteld.

Vernieuwers in het onderwijs botsten met de cultuur
Remmers in vaste dienst, wie liep niet stuk tegen die muur?
Had Tiebosch regels genegeerd? Nou, dat mochten we hopen!
Op verzoek van de studenten: de school op dinsdagavond open!

Innoveren begint bij jezelf, niet bij het vertrouwen van OC&W
“Clusteren met klasse”, daar namen wij toen wat van mee
Ellen en Mirella mochten hun blijde boodschap kwijt:
“Leg je talent en passie in een goed doordacht taakbeleid!”

Robert Dijkgraaf, na een barre fietstocht, haakte bij ons aan
Ik vond wel dat de netwerkleiden èrg lang moesten staan!
Weerstand van collega's, daar waren Ellen en Mirella op gestuit
En ook de nieuwe schoolleidster die wou niet echt vooruit.

Het Lauwers College Buitenpost doorbrak na twintig jaar de sleur
Hoe voorkwam je uitstroom, en hield je jonge docenten binnen de deur?
Liever een goeie leraar dan een goeie huisarts? Dat zou ik niet durven beweren!
En niet altijd hetzelfde doen! Ook eens iets nieuws proberen!

Buitenpost was ècht Friesland! Dat mocht niet onvermeld
Over de positie van oudere docenten werd toen iets verteld.
Die werden veel te veel uit de wind gehouden! Vertelde Hans de klas
En als je iets vóórdeed, of het dan nog innovatie was?!

“Boeiend onderwijs”, en Joke Middelbeek wilde kwijt:
“Voor beroepen die nog niet eens bestáán worden onze kinderen opgeleid!”
Luisteren en vragen stellen, vooral niet teveel dóén
“En bent u die E mail ook zo zat?” informeerde Joke toen.

“Uitgevers dicteren alles!” Sprak Joke geïrriteerd
“Maar in kelders en op zolders, daar wordt pas geïnnoveerd.”
Omwille van de kinderen: systemen openbreken
Tenslotte naar het filmpje van de Stichting Penta gekeken.

Eerst kijken wat je wil, dan of het kan, dan of het mag
Robert Dijkgraaf reageerde met een blije lach.
Alex, voor de gelegenheid met zijn allermooiste strik
“Ken je grenzen, niet de regels!” Meldde Alex in zijn schik.

“Niet lullen, maar doen!” kregen wij daarna nog te horen
En als Alex ooit een boekje schrijft?! Sla hem ermee om de oren.
“Als het boven ruikt stinkt het beneden!” rolde nog uit Alex mond
En had u al gezien hoe ie balancerend op het randje stond?!

Een open sollicitatie voor Alex: “Mag ik bij je komen werken?”
En Alex overtrad alle regels! Dat was wel te merken
De “gewichtige reden”, waarom krijgt een leerling vrij?
Een boekje voor de netwerkgroep, waarna Jeroen nog kort wat zei.

Een overheidsdienaar, hij nam de crisis even mee
Vaak leidde crisis tot innovatie en tot menig nieuw idee
Duurzame productiviteit: we moesten het slimmer en schoner doen
En het moest ook leuk zijn! Hoorden wij toen van Jeroen.

Samenwerken was cruciaal om te kunnen innoveren
En ondernemerschap moest ruimte krijgen om ruimte te kunnen creëren!
De voorlopers, hoe hielp je die om volgelingen te bereiken?
Inkoop en aanbesteding, toen bij de sessies eens gaan kijken.

“Leren met effect”, bij Robert Dijkgraaf aangehaakt
Te weinig stoelen daar, en te weinig koffie klaargemaakt.
Dijkgraaf sprak van een spanningsveld, Gerrit Brouwer kreeg het woord
Carmel College bij Denekamp, daarover werd gehoord.

Onderzoek binnen het klaslokaal en wat de meerwaarde was
We werden stukken wijzer over “Gerrits muiswerkklas!”
Toen de presentatie van Peter Boon zijn onderzoek
Efficiënt wiskunde oefenen in een digitale omgeving! Dat was andere koek!

Met een hoofd vol kennis vielen we op de boterhammetjes aan
Ik zag de eerste spijbelaars er reeds van tussen gaan
Naar de huisarts? Naar de weekenschool? Ach, ik wist zeker dat:
Iedereen die vertrok daarvoor een gewichtige reden had!

Joke checkte via haar gsm met tegenzin haar mail
En die bejaarden rond die cruiseschepen, wat waren het er veel!
Wagner ouvertures schetterden ons toe vanaf de boot
Als dat na 't pensioen ons voorland is, werk ik mij liever dood!

In het Frans werd men verzocht om snel aan boord te gaan
Maar nog sneller ving in de brasserie het speeddaten aan.
Niks even lekker rustig met je bordje even ergens zitten of staan
Speeddaten zouden we! En daar was geen ontkomen aan!

Door allerlei groepjes werd het speeddaten gemeden
Die wilden liever roken of hadden een andere gewichtige reden.
Ik verschanste mij vast weer in de plenaire zaal
Trok mij even terug en bracht structuur in dit verhaal.

Een steekproefje van Wouke, een heerschap met een zachte G
Schrok zo'n beetje wakker, waarna ie kort zijn zegje dee
Een dame ondervraagd, speeddaten had ze niet geprobeerd
Maar, zo hoorden wij, ze was wel zeer gemotiveerd!

Een klagende meneer het woord, hij had aan boord willen gaan
Maar hij mocht het schip niet op, was in de hal dus blijven staan.
Gluren bij de burens, of dat ergens iets kon worden
"Hallo, ik was hier in gesprek!" hield Wouke pinnig orde.

Twee of drie leerlingen per maand, waar we het allemaal voor deden
En daarna deelde Plasterk ons het een en ander mede
Had ie de Volkskrant vandaag gelezen? Hij zou het echt niet meer weten
Maar die 20 miljoen op pagina drie, die was ie toch maar mooi vergeten!

De wet van Beaumont, en hoe je kinderen leert gymnastieken
En onderwijsvernieuwing was nodig! Kijk maar naar de statistieken!
Was het onderwijs vroeger beter? Dat hing ervan af hoe je 't bekeek
Maar het kon altijd beter worden! Plasterk raakte goed op streek.

Je moest er lol in hebben, je moest durven experimenteren
En je moest ook durven mislukken als je iets nieuws wilde proberen
Ook wij twee wagen ons geïnspireerd aan een klein experiment:
Hij speelt totaal iets anders en ik rijm een keertje niet!

Bij innovatie dachten mensen ook vaak aan digitaal materiaal
Plasterk, retro-romanticus, miste de krijtjes in 't verhaal.
Ik moet u eerlijk zeggen dat ik dat enorm herken:
Ik ben zelf ook niet van de laptop maar meer van de kroontjespen!

Plasterk was door een kuil gereden, onderweg naar hier
Net toen ie iets moois wou schrijven op zijn spiekpapier.
Hij memoreerde de weekendschool, en alle andere innovaties
Hij ging er snel doorheen maar roemde ieders topprestaties!

De eerste vragen op het scherm,: hoe trok je nieuwe docenten aan?
Plasterk nam de handschoen op, ging er eens goed voor staan
Leraren, dominees, advocaten, het bleek niet meer één groep te zijn
Als je dochter met een leraar thuiskwam was het huis te klein.

Twee lastige vragen, door Wouke kundig geparkeerd
“Die zoeken we op!” Sprak Plasterk licht geamuseerd
Hoe het onderwijs er over 10 jaar uit zou zien?
Als “Het Bureau”, van Voskuil? Of wat enthousiaster misschien?

De inspectie die moest blijven, omdat het soms een zootje was!
En regels overtreden gaf volgens Plasterk echt geen pas!
Ria Thomas vroeg zich af: is les krijgen een garantie voor leren?
Direct contact was nodig, om 't proces te stimuleren.

“Om half negen beginnen!” Pleitte Plasterk tot besluit
Hij vertrok weer, Wouke nodigde u voor de tweede werksessie uit.
De aardappels die mochten best verpieteren vandaag
Dus als u wilde blijven voor de netwerkborrel: gráág!

Na de tweede workshopronde, moe en sufgeluld
Was de zaal iets leger, maar nog altijd goed gevuld
Een kudde windjacks met bejaarden die nog snel wat klompjes kochten
Voor ze van de Franse steward aan boord van de Titanic mochten.

Wouke sprak allereerst wat lovende woorden tot de klas:
“Wat ongelooflijk goed dat iedereen gebleven was!”
Naar het goede voorbeeld van Tiebosch? Dat was niet te hopen
Als u het wilt blijft deze school de hele avond open!

Toen kregen wij twee heren, Hans en Joeri snel naar voren
Hans had “heel veel passie gezien!” Kregen wij van hem te horen
Joeri was door al deze vernieuwers “zeer geïnspireerd”
En hij had weinig geklaag gehoord, dat was ook niet verkeerd!

En de minster had er zin in, dat had Joeri wel gezien
Of zei ie dat omdat ie blij moest eindigen, misschien?
Stap voor stap, maar áán de slag! Dan opende je deuren
Hans gaf in vijf stappen aan wat er allemaal ging gebeuren.

De agenda op uw stoelen: een belangrijk document
De highlights van de zes programma's maakte Hans bekend
Wikiwijs, en als het rijmde kon je 't veel beter onthouden
En Hans wilde één loket, waarmee ie regels kon tegenhouden.

Onduidelijke regels, kon je die niet het best ontduiken?
En dat nuttige loket gingen we allemaal gebruiken!
Waar ging die 20 miljoen aan op? Dat wilde Hans nog kwijt
En aanvullende informatie kon u vinden op de site.

Niet alles wat er in een school gebeurt bleek innovatie te zijn
Mensen moesten leren van elkaar, en dialoog was wel zo fijn.
“Mooie geluiden!” Vond toen Wouke, “En wat gaat het netwerk doen?”
“Betrokken zijn zonder voorzitter!” vertelde Joeri toen.

Wat was beschikbaar en voorhanden? Dat werd geanalyseerd
En van welke innovatie werd door iedereen geleerd?
Hoe leerden scholen van elkaar? En dat advies dat werd geschreven?
Dat kwam pas in 2010, dus dat duurde nog wel even!

Welke prikkels waren effectief en efficiënt?
Die discussie heb ik elke avond met mijn eigen vent!
Aan de slag! Om de praktijk met het onderzoek te verbinden
En krachtig meesterschap! Daar was ook veel innovatie te vinden.

Wat moest het resultaat dan zijn van al dat zware werk?
Het lerarentekort moest weg! Maakte Joeri zich toen sterk.
De uitdagingen waren fors! Gaf ie nog te verstaan
Ook die van mij, maar zoals u ziet ging nam ik hem dapper aan!

Het was mij een genoeg en wat heb ik veel geleerd
Twee schepen afgemeerd, maar binnen werd geïnnoveerd!
Voor wie er geen genoeg van krijgt om steeds voorop te lopen:
In de hal hiernaast kun je hele snelle klompen kopen!

Het was een lange dag, ik denk dat ik het hierbij hou
Hij moet een Wagner ouverture spelen in het concertgebouw
U gaat lekker aan de slag, ik ga aan de rosé
En we zaten hier gezellig, en we zaten hier oké!

Dominique Engers, 4 juni 2009, Amsterdam
www.desneldichteres.nl